

Náměty pro období vděčnosti za Boží stvoření

Ž 65

Milé sestry a bratři,

věřím, že i vy, stejně jako já, vnímáte ten stále se zvyšující tlak na životní prostředí ze strany nás, obyvatel Země. Jak se pořád zvyšují naše nároky na životní standard; jak všude přibývá osobních automobilů; jak se zvyšuje produkce odpadů; jak se zvyšuje kontaminace vody, vzduchu, půdy; jak se globálně mění klima planety, a to za značného přispění člověka.

Věřím, že z toho jdou na vás nejednou chmury, a že jste z toho bezradní.

Věřím, že i vy si říkáte, že by bylo potřeba, začít s tím účinně něco dělat, a zároveň před tím někdy zavíráte oči. Věřím, že nevíte, kde by se mělo začít. Věřím, že si říkáte, že jedinec s tím nic moc nezmůže.

A přece: Bůh volá každého z nás, jako jednotlivce, k životu v lásce a odpovědnosti. I Ježíš promlouvá ke každému člověku jednotlivě: „Ty, jdi a už nehřeš!“ „Ty, jdi a miluj!“ „Ještě dnes!“

Protože naděje změny ve společnosti je v proměně chování jednotlivce. I tady platí: **„Bud' tou změnou, kterou chceš uvidět.“**

Jako křesťané vyznáváme ideál obětavé a slitovné lásky. Ale ve vztahu k životnímu prostředí ho následujeme nedostatečně. Říkáme, že milujeme Boha; vyznáváme ho jako Stvořitele; ale jeho stvoření nemilosrdně a často zbytečně ničíme. Říkáme, že milujeme bližního, ale chováme se, jakoby nám záleželo jen na nás samých.

Jako křesťané si musíme přiznat, že v angažovanosti pro životní prostředí nás předstihují lidé, kteří v Boha sice nevěří, ale o jeho stvoření se příkladně zasazují.

Již víc než 20 let se snaží křesťané v Evropě prosazovat ve svých církevních společenstvích zvláštní liturgické období (od 1. září do 2. neděle v říjnu) **Čas pro Boží stvoření**, protože:

Potřebujeme zvláště oddělený a speciálně soustředěný čas, ve kterém si nově uvědomíme naši závislost na Bohu Stvořiteli a na životě v rámci jeho dobrého stvoření.

Potřebujeme si uvědomit, co znamená, že jsme Bohem povoláni k tomu, abychom byli i v péči o stvoření, jeho obrazem.

Potřebujeme čas chvály za dobré Boží stvoření, čas pokání za naše sobectví a selhávání v roli správců stvoření, a konečně i čas naší obnovy k novému způsobu života.

Potřebujeme zvláštní dobu a čas, abychom si uvědomili rozsah současné ekologické krize, náš podíl na ní, i možnost změny.

Potřebujeme zvláštní dobu a čas ke společnému setkání nad tímto problémem.

Potřebujeme společnou meditaci nad významem naší křesťanské víry a našeho následování.

Potřebujeme o tom vést rozhovor spolu navzájem i s lidmi z ostatních církví.

Potřebujeme se učit od vědců a expertů, abychom byli jako jednotlivci i jako společenství přístupni novým objevům, nové angažovanosti i nové službě, abychom se osvědčili jako Boží a Kristovi svědkové.

Pomocí a inspirací vám chtějí být tyto náměty a podklady, připravené členy poradního odboru pro otázky životního prostředí při SR ČCE:

1. Leták: Kostel útočiště

Na začátku Bible v knize Genesis čteme o tom, že Bůh stvořil svět. Když příběh vypráví o stvoření rostlin a živočichů používá dokonce desetkrát spojení „rozmanité druhy“. Pokud se zamýšlíme nad Božím stvořením a dokonce v souvislosti s biologickou rozmanitostí, nelze si tohoto faktu nevšimnout. A také nelze přejít to, že Bůh považuje celý svůj nápad se stvořením za velmi dobrý.

Dokonce, i když dává člověku veškeré živočichy, aby nad nimi panoval a veškeré rostlinstvo k potravě, stále si myslí, že je to dobrý nápad. Nechává člověka panovat nad vším, co stvořil. Sám Bůh je v Bibli často označován jako panovník. Vládce, který se stará o své království a ničí jeho nepřátele. Člověk by tedy měl jako obraz Boží pečovat o svěřené a bojovat za jeho záchranu.

Jak to budeme uplatňovat ve svém osobním a občanském životě, záleží na nás. Začít můžeme na půdě, která by měla být tou úrodnou. Ve svém sboru, farnosti či společenství.

Chceme vám prostřednictvím letáku (který je součástí papírové sborové zásilky) a dalších informací na <http://pozp.evangel.cz/kostel-utociste> nabídnout několik oblastí, kterým je možné se věnovat.

2. Liturgie pro bohoslužby Vděčnosti za Boží stvoření (je připojena na konci tohoto dokumentu)

3. Akce Do kostela na kole – v neděli **22. 9. 2013** se bude konat již 6. ročník. Je to příležitost udělat z cesty do kostela výlet, zažít cestu jinak, udělat ji dobrodružnou a vyzkoušet si jiné dopravní možnosti. Více na: <http://www.dokostelanakole.cz/> K dispozici jsou zde propagační materiály včetně banneru, který si můžete umístit na sborový web. Podělte se s námi o své zážitky z cesty na kole do kostela! Kolik km jste museli kvůli bohoslužbě ujet? Kolik vám to zabralo času? O kolik víc času jste potřebovali, abyste byli v kostele včas? Co byl váš největší prožitek z cesty?

4. Námet pro děti: hmyzí hromádky a domečky

Děti mohou v náboženství nebo nedělní škole snadno vyrobit útočiště pro různé druhy hmyzu a dalších drobných živočichů. Stačí vlastně jen trochu "nepořádku" zanechaného na okraji trávníku nebo u cesty. Poskládáme pár větviček, přidáme polštářek mechu, trochu listů, suchou trávu, třeba i šišky nebo zbytky pláství po medování nebo kousek ovoce. Čím větší je hromádka, tím více života má šanci se v ní uchytit, ale i malý "domůvek" ubytuje různé drobné živočichy. Tohle počínání má význam zvláště pro oživení jinak velmi uklizených a "sterilních" ploch. Pokud se bojíte, že vám hromádku někdo uklidí, označte ji jako "studijní plochu", často to pomůže.

Důmyslnější a na pohled hezčí ubikace najdete na internetu pod heslem "hmyzí hotel", ale nikde není psáno, že umná dřevěná stavba přiláká více života než omšelý kopeček, často je to spíš naopak. (Ilona Mužátková)

5. Zasad'te strom. Podzim je ideální doba na sázení stromů, ovocných i jiných. Stromy mají mnoho funkcí: estetickou (jsou krásné, fascinující, zelená barva uklidňuje, voní), zvyšují biodiverzitu, poskytují stín, ochlazují a čistí vzduch, zadržují vláhu, poskytují plody a nakonec i dřevo. Z listů bude dobrý kompost. Třeba vás napadnou ještě jiné funkce stromů. Ač nový zákon povoluje soukromým vlastníkům rozhodovat o kácení svých stromů bez povolení úřadů, buďme při tom zdrženliví a uvážliví. S motorovou pilou je strom na zemi raz dva, ale roste desítky let. Stromy zvyšují hodnotu pozemků. Ve městech je ale jejich životnost díky exhalacím poloviční oproti lesu.

6. Udělejte si podzimní výlet do přírody (pokud možno NE autem :)

Za poradní odbor pro otázky ŽP při SR ČCE

Martina Kadlecová

Návrh liturgie bohoslužeb ke Dni stvoření

Pozdrav: Ve jménu Boha Otce, i Syna, i Ducha svatého.

Introit: Isaiah 45:18 Toto praví Hospodin, **stvořitel** nebe, onen Bůh, jenž vytvořil zemi, jenž ji učinil, ten, jenž ji upevnil na pilířích; nestvořil ji, aby byla pustá, vytvořil ji k obývání: "Já jsem Hospodin a jiného už není.

Píseň: Ž 65 / Ž 148

Modlitba: Nejvyšší, všemocný, dobrý Pane, tobě buď chvála, sláva, čest a všechno dobrořečení. Patří tobě jedinému, Nejvyšší, a žádný člověk není hoden vyslovit tvé jméno.

Ať tě chválí, můj Pane, všechno, co jsi stvořil, zvláště pak bratr slunce, neboť on je den a dává nám světlo, je krásný a září velkým leskem, vždyť je, Nejvyšší, tvým obrazem.

Ať tě chválí, můj Pane, sestra luna a hvězdy, stvořils je na nebi jasné, vzácné a pěkné.

Ať tě chválí, můj Pane, bratr vítr a vzduch i oblaka, jasná obloha i každé počasí, kterým živíš své tvory.

Ať tě chválí, můj Pane, sestra voda, která je velmi užitečná, pokorná, vzácná a čistá.

Ať tě chválí, můj Pane, bratr oheň, kterým osvětluješ noc, a on je pěkný, příjemný, mocný a silný.

Ať tě chválí, můj Pane, naše sestra matka země, která nás živí a slouží nám a rodí rozličné plody s pestrými květy a travu.

Ať tě chválí, můj Pane, ti, kdo odpouštějí pro tvou lásku a snášejí nemoci a soužení. Blaženi ti, kdo je nesou v pokoji, neboť ty, Nejvyšší, dáš jim korunu.

Ať tě chválí, můj Pane, naše sestra smrt těla, žádný živý člověk ji nemůže uniknout. Běda těm, kdo zemřou v smrtelných hříších. Blaze těm, které nalezne spojeny s tvou nejsvětější vůlí, neboť druhá smrt jim neublíží.

Chvalte mého Pána, dobrořečte a děkujte mu, a služte mu s velikou pokorou. Amen.

(František z Assisi)

Čtení: Gn 1, 1-31

Píseň: 180 / 219 / 221

Kázání: Revelation 5:13 A všechno **stvoření** na nebi, na zemi, pod zemí i v moři, všecko, co v nich jest, slyšel jsem volat: "Tomu, jenž sedí na trůnu, i Beránkovi dobrořečení, čest, sláva i moc na věky věků!"

nebo:

CEP Psalm 148:1 Haleluja. Chvalte Hospodina z nebes, chvalte ho ve výšinách! 2 Chvalte ho, všichni jeho andělé, chvalte ho, všechny jeho zástupy. 3 Chvalte ho, slunce s měsícem, chvalte ho, všechny jasné hvězdy. 4 Chvalte ho, nebesa nebes, rovněž vody nad nebesy, 5 chvalte Hospodinovo jméno! Vždyť on přikázal, a bylo to stvořeno, 6 on tomu dal povstat navěky a navždy, nařízení, které vydal, nepomine. 7 Ze země ať chválí Hospodina netvoří a všechny propastné tůně, 8 oheň, krupobití, sníh i mlha, bouřný víchř, který plní jeho slovo, 9 horstva a všechny pahorky, ovocné stromy a všechny cedry, 10 zvíř a všechna dobytčata, plazi, okřídlené ptactvo, 11 králové země a všechny národy, vladaři a všichni soudci země, 12 jinoši i panny, starci i mladí. 13 Ať chválí Hospodinovo jméno, pouze jeho jméno je vyvýšené, jeho velebnost je nad zemí i nebem. 14 Vyvýšil roh svého lidu k chvále všech svých věrných, synů Izraele, lidu, který je mu blízký. Haleluja.

nebo: část textu z Gn 1

nebo: Ř 8, 17 – 25 (viz kázání na <http://pozp.evangelnet.cz/cp1250/molnar-tomas-03.htm>
nebo další texty a kázání – viz <http://pozp.evangelnet.cz/cp1250/sbirkaekokazani.htm>

Píseň: 616 / 617 / 618 / 179 / 180

Přímluvná modlitba:

Hospodine, náš Pane, ty víš, jak snadno se nás zmocňují myšlenky, že se ti všechno vymyká z rukou. Ty víš, jak se zneklidňujeme nad tím, že netrestáš nespravedlnost tak, jak bychom si přáli. Ty víš, jak bychom již nyní chtěli žít z vidění, a ne z víry. Hospodine, jak dlouho ještě? Proč nedokazuješ svoji moc?

My sami se ze zajetí takových myšlenek osvobodit nedokážeme. Vypuď je ty sám z našich srdcí. Obrat' naši mysl ke skutkům svého milosrdenství a své moci. Vždyť jsi v Kristu přemohl zlo, zastal ses spravedlnosti, otevřels cestu kupředu. Zůstáváš Pánem. Dej, ať se nám v tomto shromáždění otevrou oči víry, abychom se ujistili, že nás nic nemůže vytrhnout z tvé ruky, že hřích a nespravedlnost jsou a budou souzeny. Dej, ať v tvých zaslíbeních najdeme pevnou naději i radost, o kterou se rozrážejí pochybnosti. V této naději a radosti utvrd' svůj lid, kdekoli se dnes shromažďuje. Amen.

Pane Ježíši Kriste, ty jsi náš přímluvce u Otce. My nevíme, zač bychom se měli modlit, jakž by náleželo. Tvůj Duch však je nápomocen našim mdlobám a prosí za nás. Ty, který jsi poznal na svém těle naši bídu, znáš naše trápení, znáš všechno, co vyslovit nedovedeme.

Spolu s celým tvým stvořením k tobě úpěnlivě lkáme. Vysvobod' stvoření od záhuby, dávej všem pokrm i nápoj, zachovej přírodu, dej světu pokoj a mír.

Popatř na své stvoření, jak bloudí, trápí se a vyhlíží svobodu tvých dětí. Zjev mu svou slávu. Dávej své církvi Ducha svatého, aby v nás prosil za křesťany: za bratry a sestry, které jsi vyvolil a kteří tě milují. Dej, ať i ve svém trápení, nemocech, opuštěnosti poznají, že milujícím tebe všechny věci napomáhají k dobrému.

Dávej svého Ducha, abychom se s celou církví uměli modlit za věci tvého království nejprve a spoléhali na tvé zaslíbení: Začkoli byste prosili Otce ve jménu mém, stane se vám.

Následuje tichá modlitba.

MODLITBA PÁNĚ

Bože, slyš nás, když k tobě jako tvé děti ve jménu Ježíše Krista takto voláme: Otče náš, který jsi v nebesích ...

(agenda ČCE)

Poslání: 1 Peter 3:10 'Chceš-li milovat život a vidět dobré dny, zdržuj jazyk od zlého a rty od lstivých slov, 3:11 odvrát' se od zlého a čini dobré, hledej pokoj a usiluj o něj.

Požehnání: Požehnej tobě Hospodin, a ochraňuj tebe. Osvět' Hospodin tvář svou nad tebou, a buď milostiv tobě. Obrat' Hospodin tvář svou k tobě, a dej tobě pokoj

Píseň: 177

Tomáš Molnár